

ТРАНССТРОЙ – БУРГАС АД

СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

Изпълнителен директор

Николай Митев

Съставител

Антоанета Стойкова

“ТРАНССТРОЙ-БУРГАС” АД
СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

I. Обща информация.....	3
II. База за изготвяне на финансовите отчети и приложени съществени счетоводни политики	4
1. База за изготвяне	4
2. Изявление за съответствие	4
3. Приложени съществени счетоводни политики	6
3. 1. Промени в счетоводната политика	6
3. 2. Имоти, машини съоръжения и оборудване:.....	6
3. 3. Разходи по заеми	7
3. 4. Нетекущи нематериални активи	7
3. 5. Стоково-материални запаси	9
3. 6. Парични средства	11
3. 7. Собствен капитал	11
3. 8. Търговски и други задължения и кредити	12
Задължения със срок над 12 месеца	12
3. 9. Правителствени дарения.....	12
3. 10. Данъчни задължения.....	13
3. 11. Задължения към персонала.....	13
3. 12. Провизии	13
3. 13. Печалба или загуба за периода.....	14
3. 14. Разходи	14
3. 15. Приходи.....	14
3. 16. Данъци върху дохода	15
3. 17. Функционална валута и валута на представяне	16
3. 18. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки	16
3. 19. Грешки.....	17
3. 20. Сделки по плащания, базирани на акции	17
3. 21. Свързани лица и сделки между тях	17
3. 22. Лизинг.....	17
3. 23. Договори за строителство.....	19
3. 24. Събития след датата на баланса.....	20
3. 25. Отчет за паричния поток	20
3. 26. Отчет за промените в собствения капитал.....	21
Кредитен и ликвиден риск.....	21
Лихвен и валутен риск.....	21
5. Корекция на грешки.....	22
6. Корекции на приблизителни оценки	22
7. Събития след датата на баланса.....	22
8. Несигурности.....	22
9. Действащо предприятие	22

I. Обща информация

Наименование на дружеството: “Трансстрой - Бургас” АД

Надзорен съвет:

Председател: Милчо Стойков Киряков
Зам.председател: Нина Добрева Мигарова
Членове: Алина Викторова Диева

Управителен съвет:

Председател: Николай Милев Милев
Зам. председател: Валентин Стойнев Борисов
Член: Гергана Господинова Николова

Изпълнителен директор: Николай Милев Милев

Съставител: Антоанета Белчева Стойкова
Юристи:

Държава на регистрация на дружеството: Република България

Седалище и адрес на регистрация: гр.Бургас ул.Успенска №8

Обслужващи банки: Корпоративна търговска банка

Финансовият отчет е индивидуален отчет на дружеството.

Предмет на дейност и основна дейност на дружеството:

Дружеството е регистрирано с Фирмено дело 3249/18.07.1994г.на БОС.Въз основа на приватизационен договор от 13.01.2000г. 59,84% от капитала на дружеството са закупени от „Трансстрой Холдинг” АД.

Предметът на дейност на дружеството е: Основната му дейност е свързана със строителство на хидротехнически съоръжения, пристанищно, промишлено, пътно, железопътно, аеродрумно, както и ел.монтажни, водопроводни и канализационни мрежи, услуги с тежка и лека строителна механизация, автотранспорт, производство на бетон, стоманобетоннови елементи, отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество и всякаква друга дейност незабранена от закона.

Дата на финансовия отчет: 15.10.2015 г.

Текущ период : започваш на 01. 01. 2015г. и завършваш на 30.09.2015г.

Предходен период: започваш на 01. 01. 2014г. и завършваш на 31.12.2014г.

Дата на одобрение за публикуване :

Орган одобрил отчета за публикуване:

Управителен съвет, чрез решение вписано в протокол № . . . . . от дата

Структура на капитала

“Трансстрой Бургас” АД, е акционерно дружество, регистрирано в Бургаски окръжен съд по фирмено дело № 3249/18.07.1994 г.

II. База за изготвяне на финансовите отчети и приложени съществени счетоводни политики

1. База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен съгласно изискванията на българското счетоводно законодателство в националната валута на Република България - български лев.

От 1 януари 1999 година българският лев е с фиксиран курс към еврото: 1. 95583 лева за 1 евро.

Точността на сумите представени във финансовия отчет е хиляди български лева.

Настоящият финансов отчет е изготвен в съответствие с изискванията на Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), приети от Комисията на Европейския съюз. Финансовият отчет е изготвен и в съответствие с изискванията на Международните стандарти за финансова отчетност, публикувани от Международния съвет по счетоводни стандарти. Всички Международни стандарти за финансови отчети са публикувани от Международния съвет по счетоводни стандарти, в сила за периода на изготвяне на тези консолидирани финансови отчети, са приети от Европейския съюз чрез процедура за одобрение, установена от Комисията на Европейския съюз.

Финансовите отчети са изготвени на принципа на действащо предприятие, който предполага, че Дружеството ще продължи дейността си в обозримо бъдеще.

Изготвянето на финансовите отчети в съответствие с МСФО изисква употребата на счетоводни приблизителни оценки. Когато е прилагало счетоводната политика на дружеството, ръководството се е основавало на собствената си преценка.

2. Изявление за съответствие

Дружеството води своето текущо счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с Международните стандарти за финансова отчетност (МСФО).

Финансовите отчети са изготвени при спазване принципа на историческата цена, с изключение на случаите на преценка на финансови активи и пасиви по справедлива стойност в печалбата или загубата и други посочени в приложенията към финансовите отчети.

Приложими за Дружеството са следните Международни стандарти и практики. :

- МСС 1 Представяне на финансови отчети
- МСС 2 Материални запаси
- МСС 7 Отчет за паричните потоци
- МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки
- МСС 10 Събития след датата на баланса
- МСС 11 Договори за строителство;
- МСС 12 Данъци върху дохода
- МСС 16 Имоти, машини и съоръжения
- МСС 17 Лизинг
- МСС 18 Приходи
- МСС 19 Доходи на наети лица
- МСС 20 Счетоводно отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ
- МСС 21 Ефекти от промените в обменните курсове
- МСС 23 Разходи по заеми

- МСС 24 Оповестяване на свързани лица
- МСС 27 Консолидирани и индивидуални финансови отчети
- МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия
- МСС 32 Финансови инструменти: Представяне
- МСС 33 Доходи на акция
- МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи
- МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценка
- МСС 40 Инвестиционни имоти
- МСС 36 Обезценка на активи
- МСС 38 Нематериални активи
- МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване
- КРМСФО 8 Обхват на МСФО 2
- КРМСФО 11 МСФО 2 – сделки със собствени акции или акции на друго дружество
- КРМСФО 15 Договори за изграждане на недвижими имоти
- КРМСФО 17 Разпределяне на непарични активи към собствениците
- КРМСФО 18 Прехвърляне на активи от клиенти
- КРМСФО 19 Погасяване на финансови пасиви с инструменти на собствения капитал
- и други от същата Група

Документи, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и Комитета за разяснение на международни стандарти за финансово отчитане (КРМСФО), приети от Европейската комисия

Регламент 183/2013 от 4 март 2013 година

Изменения в **МСФО1**Прилагане за първи път на **МСФО** – тези изменения не се отнасят до дружеството.

Регламент 301/2013 от 27 март 2013 година

Изменения в **МСФО1**Прилагане за първи път на **МСФО** – тези изменения не се отнасят до дружеството;

Изменения в **МСС1**Представяне на финансови отчети – във връзка с тези изменения Дружеството представя отчет за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход, които заменят отчет за доходите, които е представяло в предходни периоди. Изменението няма ефект върху финансовата информация в отчетите на Дружеството;

Изменения в **МСС16**Имоти, машини и съоръжения – тези изменения не се очаква да засегнат отчетите на дружеството;

Изменения в **МСС32**Финансови инструменти:представяне – тези изменения не се очаква да засегнат отчетите на Дружеството;

Изменения в **МСС34**Междинно финансово отчитане – във връзка с тези изменения Дружеството представя отчет за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход, които заменят отчет за доходите, които е представяло в предходни периоди. Изменението няма ефект върху финансовата информация в отчетите на Дружеството;

Изменения в **КРМСФО2**Дялове на членове в кооперации и сходни инструменти – това разяснение няма да засегне отчетите на Дружеството;

Регламент 313/2013 от 4 април 2013 година

Изменения в **МСФО1**Прилагане за първи път на **МСФО** – тези изменения не се отнасят до Дружеството;

Изменения в **МСФО10**Консолидирани финансови отчети – тези изменения не се отнасят до Дружеството;

Изменения в **МСФО11**Съвместни предприятия – тези изменения не се отнасят до Дружеството;

Изменения в **МСФО12**Оповестяване на дялови участия в други предприятия – тези изменения не се отнасят до Дружеството.

Документи, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и комитета за разяснение на

международни стандарти за финансово отчитане (КРМСФО), все още не приети от Европейската комисия

МСФО9 Финансови инструменти – влиза в сила от 1 януари 2015 година и може да промени класификацията на финансовите инструменти. Към датата на изготвяне на този отчет дружеството не е в състояние да определи потенциалния ефект

3. Приложени съществени счетоводни политики

3. 1. Промени в счетоводната политика

Възприетата счетоводна политика е последователна с прилаганата през предходната година.

Прага на същественост на имоти, машини съоръжения и оборудване е 700 лева.

3. 2. Имоти, машини съоръжения и оборудване:

Като имоти машини и съоръжения се отчитат активи, които отговарят на критериите на МСС 16 и имат стойност при придобиването равна или по-висока от 700 лв. Активите, които имат стойност по-ниска от посочената се отчитат като текущи разходи за периода на придобиване в съответствие с одобрената счетоводна политика. Всеки имот, машина или съоръжение се оценява при придобиването му по цена на придобиване определена в съответствие с изискванията на МСС 16.

Дружеството е приело да отчита имотите, машините, съоръженията и оборудването в съответствие с МСС 16 по цена на придобиване без всички натрупани амортизационни отчисления и натрупана загуба от обезценка.

Прилагането на историческата цена е модифицирано с преоценката на някои имоти, машини съоръжения до тяхната справедлива стойност.

Разликите от извършените преоценки са формирали преоценъчен резерв, който е 3 698 284.28 лева.

Земите, сградите, съоръженията и производственото оборудване, налични към 30.06.2015г., са представени по справедлива стойност, приета за проявената им стойност на придобиване минус натрупаната амортизация.

При рекласификацията на активите от група съоръжения е прехвърлен в група земи актив – Насипно равнище вертикална планировка МТБ 109 000 кв.м .Отчетната стойност е прехвърлена към актив –Терен МТБ Бургас 120 725 кв.м и е отписана натрупаната амортизация, и със същата сума е увеличена счетоводната печалба за данъчни цели./Съгласно Акт за държавна собственост от 13.04.1995 г. и Заповед №РД-11-861/08.11.2002 г. от Областен управител на Бургаска област./

Някои от имотите, машините и съоръженията, са били преоценявани с проценти, обявени от НСИ на България въз основа на действащото законодателство до декември 2001 година, при което е формиран преоценъчен резерв. Ръководството е извършило преглед на всички значими материални активи към 30.09.2015 г. с цел проверка на достоверността на балансовата им стойност.

Ръководството счита че балансовата стойност на активите към тази дата не превишава възстановимата им стойност и счита тази стойност за намерена.

Ръководството не предприе действия за довеждане на балансовата стойност до справедливата им стойност към тази дата, чрез еднократна преценка. Решението на ръководството се основава на преценката че разходите, които ще коства преоценката не оправдават ползата от представянето на активите по справедлива стойност.

Последващите разходи се прибавят към балансовата стойност на актива или се отчитат като отделен актив, само когато се очаква, че Дружеството ще получи бъдещи икономически изгоди свързани с употребата на този актив и когато отчетната им стойност може да бъде достоверно определена. Разходите за текущото обслужване на имоти, машини, съоръжения и оборудване се отчитат като текущи за периода.

Балансовата стойност на даден имот, машина, съоръжение и оборудване се отписва :

✓ при продажба на актива;

- ✓ когато не се очакват никакви други икономически изгоди от използването на актива или при освобождаване от актива;

Обект имот, машина или оборудване се отписва при продажбата му или когато не се очакват бъдещи стопански ползи от продължаващата употреба на актива. Печалбата или загубата, възникваща от отписването на имот, машина, съоръжение или оборудване се включват в отчета а приходите и разходите, когато активът се отпише. Печалбите и загубите от отписването им се определят като се съпоставят постъпленията с балансовата стойност и се отчитат в отчета за доходите.

Имотите, машините и съоръженията се амортизират по линейния метод за периода на очаквания полезен живот, определен към момента на придобиване на актива. Амортизацията на активите започва от момента, в който те са налични в дружеството, на мястото и състоянието, необходими за експлоатацията им по начина предвиден от ръководството. Амортизацията на активите се преустановява на по ранната от двете дати :

- ✓ датата на която са класифицирани като държани за продажба съгласно МСФО 5.
- ✓ датата на отписване на активите.

Амортизацията не се преустановява в периоди на престой или изваждане от активна употреба.

Средният полезен живот в години за основните групи имоти, машини съоръжения, е както следва:

Група	Години
Сгради	25
Машини и съоръжения	3.3
Транспортни средства и др. активи	6.7
Стопански инвентар	6.7

Обезценка на имоти, машини съоръжения

Към всяка отчетна дата Дружеството преценява дали са налице индикации, че даден актив може да бъде обезценен. Когато съществува признак за обезценка, Дружеството прави официална приблизителна оценка на възстановимата стойност. Когато балансовата стойност на даден актив надвишава неговата възстановима стойност, активът се счита за обезценен и стойността му се намалява до неговата възстановима стойност. Възстановимата стойност е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажбата и стойност в употреба на актива или на обекта, генериращ парични постъпления и се определя за индивидуален актив, освен ако активът не генерира парични постъпления, които са до голяма степен зависими от тези от други активи или групи активи.

Към дата на финансовия отчет няма индикация за обезценка.

3. 3. Разходи по заеми

Разходите по заеми се признават като разход при тяхното възникване в съответствие с препоръчителното счетоводно третиране съгласно МСС 23.

3. 4. Нематериални активи

Като нематериалните активи се отчитат активи, които отговарят на определеното за нематериален актив и отговарят на критериите за отчитане на нематериални активи формулирани в МСС 38.

Първоначално нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване.

Цената на придобиване на отделно придобит нематериален актив се определя съгласно МСС38 и включва:

- ✓ покупната цена, вносните мита и невъзстановимите данци върху покупката, търговските отстъпки и рибати се приспадат;
- ✓ всякакви свързани разходи а подготовката на актива за неговото очаквано използване;

"ТРАНССТРОЙ-БУРГАС" АД **СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА**

Цената на придобиване на нематериален актив придобит в замяна с непаричен актив се измерва по справедлива стойност, освен ако :

- √ разменната дейност няма търговска същност;
- √ справедливата стойност нито на получения актив, нито на дадения актив, може да бъде измерена надеждно.

Придобитият актив се измерва по този начин, дори ако дружеството не може незабавно да отпише дадения актив. Ако придобитият актив не е оценен по справедлива стойност, неговата цена на придобиване се измерва по балансовата стойност на дадения актив.

Цената на придобиване на вътрешносъздаден нематериален актив съгласно МСС38 е неговата себестойност включваща сумата на разходите, направени от датата, на която нематериалният актив е отговорил за първи път на критериите за признаване.

Нематериалните активи се отчитат след придобиването по себестойност намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Дружеството оценява дали полезният живот на нематериален актив е ограничен или неограничен.

Нематериален актив се разглежда, като имащ неограничен полезен живот когато, на базата на анализ на съответните фактори, не съществува предвидимо ограничение за периода, през който се очаква активът да генерира нетни парични потоци за дружеството.

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират, а нематериалните активи с неограничен полезен живот не се амортизират.

Нематериалните активи, които подлежат на амортизация се амортизират по линейния метод за срока на определения полезен живот.

Амортизацията започва, когато активът е на разположение за ползване, т. е. когато той е на мястото и в състоянието, необходимо за способността му да работи по начин, очакван от ръководството. Амортизацията се прекратява на по-ранната от:

- √ датата, на която активът е класифициран като държан за продажба (или включен в Дружеството за освобождаване, която е държана за продажба) в съответствие с МСФО 5
- √ датата, на която активът е отписан.

Средният полезен живот в години за основните групи амортизируеми нематериални активи, е както следва:

Група	Години
Програмни продукти	2
Други нематериални активи	3.3

Обезценка на нематериални активи

Активи, които имат неопределен полезен живот не се амортизират, а се проверяват за обезценка на годишна база. Активи, които се амортизират, се преглеждат за наличие на обезценка, когато са на лице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в употреба. За да се определи стойността в употреба, активите се групират в най-малките възможни разграничими единици, генериращи парични потоци. Нефинансови активи с изключение на положителна репутация, които подлежат на обезценка са проверяват за евентуално възстановяване на загуба от обезценка към всяка отчетна дата.

Дялове и участия

Всички инвестиции първоначално се признават по цена на придобиване, която включва справедливата стойност на предоставеното възнаграждение и разходите по придобиването, свързани с инвестицията.

Инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат и представят по себестойност .

Инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат и представят по себестойност .

Инвестициите, които представляват малцинствени дялове се отчитат по справедлива стойност класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, съгласно изискванията на МСС39. В случаите, в които инвестициите са в капиталови инструменти, които нямат котирана пазарна цена на активен пазар и чиято справедлива цена не може да се определи надеждно се отчитат по цена на придобиване.

Няма промяна в инвестициите през отчетния период.

Търговски и други вземания и кредити

Като кредити и вземания се класифицират финансови активи, които не са деривати и имат фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар, с изключение на:

а) тези, които дружеството възнамерява да продаде незабавно или в близко бъдеще, които ще бъдат класифицирани като държани за търгуване и тези, които дружеството определя при първоначалното признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата;

б) тези, които дружеството определя като на разположение за продажба при първоначално признаване; или

в) тези, при които държателят може да няма възможност да възстанови в значителна степен цялата си първоначална инвестиция, с изключение на случаите, в които причината е влошаване на кредитното качество, и които се класифицират като на разположение за продажба.

Първоначално тези вземания и кредити се оценяват по себестойност включваща справедливата стойност на подлежащото за получаване и стойността на разходите по сделката.

Кредитите и вземанията, които са с фиксиран падеж се отчитат по амортизираната им стойност.

След първоначалното признаване кредитите и вземанията които са без фиксиран падеж се отчитат по себестойност.

Към датата на финансовия отчет се прави преглед за определяне на обезценка от несъбираемост. Вземанията от клиенти по продажби, се признават и отчитат по оригинална фактурна стойност, намалена с обезценка от несъбираемост. Приблизителна оценка на съмнителни вземания се извършва, когато събирането на пълната сума не е вероятно. Несъбираемите вземания се отписват при тяхното установяване.

Определянето на обезценката се извършва на база на възрастовият анализ на всяко едно вземане като е прието вземания с изтекъл срок от падежа:

Над 1 до 2 години да се обезценяват на 25 %,

От 3 до 4 години да се обезценяват на 50 %

Над 4 години да се обезценяват на 100%.

Предплатените разходи, които касаят следващи отчетни периоди се представят като авансово преведени суми на доставчици и се включват във вземанията от клиенти и доставчици

Данъците за възстановяване се представят по оригиналния размер на сумата на вземането.

Другите вземания се представят по себестойност.

Като дългосрочни се класифицират вземания, които са със фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа над една година от датата на падежа.

Като краткосрочни се класифицират вземания които са:

√ без фиксиран падеж

√ със фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа до една година от датата на финансовия отчет

Разходи за бъдещи периоди- предплатените разходи, които касаят следващи отчетни периоди се представят като авансово преведени суми на доставчици и се включват във вземанията от клиенти и доставчици

3. 5. Материални запаси

Като материални запаси се отчитат активи:

- √ държани за продажба в обичайния ход на стопанската дейност /стоки, продукция/;
- √ намиращи се в процес на производство за последваща продажба /незавършено производство/;
- √ материални запаси, които се изразходват в производствения процес или при предоставяне на услуги;/материали, суровини/

Разходите, направени във връзка с доставянето на материалните запаси до тяхното настоящо местоположение и състояние, се отчитат както следва:

Материали	– доставна стойност, определена на база на метода „средно-претеглена стойност“;
Готова продукция и незавършено производство	– стойността на употребените преки материали, труд и променливи и постоянни общи производствени разходи, разпределени на база на нормален производствен капацитет, без да се включват разходите по заеми.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността или нетната реализуема стойност.

Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до сегашното състояние и местоположение.

Разходите по закупуване на материалните запаси включват покупната цена, вносните мита и други невазстановими данъци, транспортните разходи и др., които директно могат да се отнесат към придобиването на стоките материалите и услугите. Търговските отстъпки работи и др. подобни компоненти се приспадат при определяне на покупната стойност.

Разходите за преработка включват преки разходи и систематично начислявани постоянни и променливи общи разходи.

Прекият разходи са:

Себестойността на готовата продукция и незавършеното производство се образува от стойността на вложените материали, труд, осигуровки, амортизация, други преки разходи и не включва разходите за лихви.

Количеството общопроизводствени постоянни разходи, които отговарят на достигнатия капацитет се разпределят в себестойността на продукцията на база на реализираните приходи от спомагателните дейности.

Количеството общопроизводствени постоянни разходи, които отговарят на разликата между нормалния капацитет и достигнатия капацитет се отчитат като текущи разходи за периода.

Други разходи се включват в себестойността на материалните запаси само дотолкова, доколкото те са направени във връзка с довеждането на материалните запаси до настоящото им местоположение и състояние.

Разходи, които не се включват в себестойността на произведената продукция и се отчитат като текущи за периода са:

- √ количества материали, труд и други производствени разходи извън нормалните граници.
- √ разходи за съхранение в склад.
- √ административни разходи.
- √ разходи по продажбите.

Себестойност при предоставяне на услуги

Дотолкова, доколкото при предоставянето на услуги се ползват материални запаси, то те се включват в себестойността на услугите. Себестойността се състои главно от разходите за труд и другите разходи за персонала, зает в предоставянето на услугата, включително служителите, изпълняващи надзорна дейност, и съответната част от общите разходи за тях. Трудът и други разходи, свързани с продажбите и общия административен персонал, не се включват, а се признават за разходи в периода, в който са възникнали.

Потреблението на материални запаси се оценява по средно претеглена стойност.

Себестойността на материалните запаси може да не е възстановима, в случай че те са повредени или са цялостно или частично морално остарели, или ако има спад в продажните им цени. Също

така себестойността на материалните запаси може да не бъде възстановима, ако приблизително определените разходи за завършване или приблизително определените разходи, които ще бъдат направени за осъществяване на продажбата, са се увеличили. Материалните запаси се намаляват до нетната реализуема стойност на базата на отделни позиции. При някои обстоятелства обаче може да бъде подходящо да се групират сходни или свързани позиции.

Приблизителното оценяване на нетната реализуема стойност се базира на най-сигурните съществуващи данни по време на съставянето на тази оценка според обема на стоковите запаси, който се очаква да бъде реализиран. Тези оценки отчитат колебанията в цените и себестойността, които са в пряка връзка със събития, станали след приключване на периода дотолкова, доколкото тези събития потвърждават условията, съществуващи в края на периода.

Към всеки следващ период се прави нова оценка на нетната реализуема стойност. Когато условията, довели до снижаване на материалните запаси под тяхната себестойност, вече не са налице или когато има ясно доказателство за увеличение в нетната реализуема стойност заради промяна в икономическите обстоятелства, сумата на обезценката се възстановява така, че новата балансова сума е по-ниската от себестойността и преразгледаната нетна реализуема стойност.

При продажба на материални запаси, балансовата сума на тези материални запаси се признава като разход през периода, през който съответният приход е признат. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност, както и всички загуби от материални запаси се признават като разходи за периода на обезценката или на възникването на загубите. Сумата на евентуалното обратно възстановяване на стойността на обезценката на материалните запаси, възникнала в резултат на увеличението на нетната реализуема стойност, се признава като намаляване на сумата на признатите разходи за материални запаси през периода, през който възстановяването е възникнало.

Някои материални запаси могат да бъдат отнесени по сметките на други активи, като например материални запаси, които се използват като компонент на създадените от самото предприятие собствени сгради, съоръжения и оборудване. Материалните запаси, отнесени към друг актив, се признават за разход в продължение полезния живот на актива.

3. 6. Парични средства

Паричните средства и парични еквиваленти включват парични средства в брой и в банки, съответно в лева и във валута.

Паричните еквиваленти са краткосрочни, лесно обратими високоликвидни вложения, които съдържат незначителен риск от промяна в стойността им:

- вземания от подотчетни лица

Те се представят по номинална стойност, а паричните средства в чуждестранна валута по заключителния курс на БНБ към 30.09.2015 г.

3. 7. Собствен капитал

Собственият капитал на дружеството се състои от:

Основен капитал включващ:

Регистриран капитал –представен по номинална стойност съгласно съдебно решение за регистрация. Към 30.09.2015 г. внесенният напълно основен капитал е в размер на 87 714 лв.и е разпределен в 87 714 броя поименни акции,всяка с номинална стойност от 1 лев.

Резерви включващи:

Общи резерви – образувани от разпределение на печалба съгласно изискванията на Търговския закон на Р България и устава на дружеството.

Допълнителни резерви – образувани по решение на общото събрание на дружеството от разпределение на финансов резултат и ревалоризация на активи и пасиви /преизчисление за свръхинфлация / към 31. 12. 1997г.

“ТРАНССТРОЙ-БУРГАС” АД СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

Резерв от последващи оценки на активи - формиран от извършвани преоценки на активи до 01. 01. 2002г по действащото законодателство и еднократна оценка на активи към 01. 01. 2003г.

Дружеството е приело счетоводна политика да отразява корекции от промяна на счетоводна политика и фундаментални грешки чрез коригиране на салдото на неразпределената печалба в отчетния период.

В баланса на дружеството е представен резултатът от извършените годишни преоценки до справедливата стойност на част от притежаваните дълготрайни материални активи. Преоценъчният резерв се признава като неразпределена печалба/допълнителни резерви/след освобождаването от съответния актив.

Финансов резултат включващ:

Неразпределена към датата на финансовия отчет натрупана печалба от предходни периоди.

Непокрита към датата на финансовия отчет натрупана загуба от предходни периоди.

Печалба за периода.

Собственият капитал включва **настъпилния резултат** за разглеждания период.

3. 8. Търговски и други задължения и кредити

Задължения със срок над 12 месеца

Тук се включват всички задължения, дължими в срок над 12 месеца от датата на баланса, които включват договорни задължения както следва:

- Да предадат ликвидни средства или други финансови активи на друго дружество;
- Да обменят финансови инструменти с друго дружество при потенциално неизгодни условия.

Първоначалното признаване на задължението се извършва по номинална стойност (включително натрупаните оперативни разходи).

Следователно задължението се записва по амортизируема стойност.

Класифициране на задълженията и кредитите:

Като кредити и задължения се класифицират задължения възникнали от директно предоставяне на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти от кредитори.

Първоначално тези задължения и кредити се оценяват по себестойност включваща справедливата стойност на полученото и разходите по сделката .

След първоначалното признаване кредитите и задълженията, които са без фиксиран падеж се отчитат по себестойност.

Кредитите и задълженията, които са с фиксиран падеж се отчитат по амортизираната им стойност.

Като дългосрочни се класифицират задължения, които са със фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа над една година от датата на падежа.

Като краткосрочни се класифицират задължения които са:

- √ без фиксиран падеж
- √ със фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа до една година от датата на финансовия отчет

Заемн

Заемите се признават първоначално по справедлива стойност, намалена с направените разходи по извършването на транзакцията. В последствие заемите се отчитат по амортизируема стойност; всяка разлика между дължимите плащания (нетирани с разходите по извършването на транзакциите) и стойността на заема се признава в отчета за доходите през периода на заема, като се използва метода на ефективната лихва.

3. 9. Правителствени дарения

Правителствени дарения съгласно МСС20 са помощ от правителството/правителствени агенции и подобни органи, които могат да бъдат местни, национални или международни/ под формата на прехвърляне на ресурси към дружеството в замяна на минало или бъдещо съответствие с определени условия по отношение на оперативните дейности на дружеството. Те изключват

форми на правителствена помощ, които не могат в рамките на разумното да бъдат остойностени и сделки с правителството, които не могат да бъдат разграничени от нормалните търговски сделки на дружеството.

Дарения, свързани с активи, са правителствени дарения, чието основно условие е, че дружеството, следва да закупи, създаде или по друг начин да придобие дълготрайни активи.

Дарения свързани с приход, са правителствени дарения, различни от правителствените дарения свързани с активи.

Дарения, свързани с активи се представят като приходи за бъдещи периоди, които се признават на приход систематично и рационално за срока на полезния живот на актива.

Дарения, свързани с приход се представят като приходи за бъдещи периоди, които се признават на приход в момента в които се признават разходите за покриването на които са получени.

3. 10. Данъчни задължения

Текущи данъчни задължения са задължения на дружеството във връзка с прилагането на данъчното законодателство. Представени са по стойности в съответствие с правилата на съответния данъчен закон за определяне на стойността на всеки вид данък. За просрочените задължения по данъци са начислени дължимите лихви за забава към датата на финансовия отчет. Съгласно българското данъчно законодателство дружеството дължи корпоративен данък в размер на 10% върху облагаемата печалба по Закона за корпоративното подоходно облагане.

3. 11. Задължения към персонала

Задължения към персонал и осигурителни организации се класифицират задължения на дружеството по повод на минал труд положен от наетия персонал и съответните осигурителни вноски, които се изискват от законодателството. Съгласно изискванията на МСС19 се включват и начислените краткосрочни доходи на персонала с произход непозвани отпуски на персонала и начислените на база на действащите ставки за осигуряване, осигурителни вноски върху тези доходи.

Дружеството няма приета политика да начислява дългосрочни доходи на персонала.

Съгласно българското трудово законодателство, Дружеството като работодател, е задължено да изплати две или шест брутни месечни заплати на своите служители при пенсиониране, в зависимост от прослуженото време. Ако служителят е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия си стаж, той трябва да получи шест брутни месечни заплати при пенсиониране, а ако е работил по-малко от 10 години при същия работодател – две брутни месечни заплати. Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран.

Разходите за минал трудов стаж се признават като разход на линейна база за средния срок, докато доходите станат безусловно придобити. До степента, до която доходите са вече безусловно придобити, незабавно след въвеждане или промени в плана за доходи при пенсиониране. Дружеството признава разхода за минал трудов стаж веднага.

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се състои от настоящата стойност на задължението за изплащане на тези доходи, намалена с непризнатите разходи за минал трудов стаж.

3. 12. Провизии

Провизии се признават по повод на конструктивни и правни задължения възникнали в резултат на минали събития съгласно изискванията на МСС 37.

Провизиите се признават по най-добрата приблизителна оценка на ръководството на дружеството на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към датата на баланса.

Признатите суми на провизии се преразглеждат на всяка дата на годишния отчет и се преизчисляват с цел да се отрази най-добрата текуща оценка.

Начислените в баланса провизии са свързани с просрочени вземания от контрагенти и с поетите ангажименти за гаранции по строителни договори.
Не се начисляват провизии за бъдеща оперативна загуба.

3. 13. Печалба или загуба за периода

Всички приходни и разходни статии, признати за периода, следва да се включат в печалба или загуба, освен ако стандарт или разяснение от МСФО изискват друго.

3. 14. Разходи

Дружеството отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това отнася по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности. Признаването на разходите за разход за текущия период се извършва при начисляване на съответстващите им приходи.

Към разходите за дейността се отнасят и финансови разходи, които дружеството отчита и са свързани с обичайната дейност.

Разходите се отчитат на принципа на текущо начисляване. Оценяват се по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане.

Общи и административни разходи

Тази разходна категория включва всички разходи от общ и административен характер.

Включват се разходи за услуги, основни и допълнителни материали и консумативи /опаковъчни материали, канцеларски материали/, разходи за наеми и други оперативни разходи.

3. 15. Приходи

Дружеството отчита текущо приходите от обичайната дейност по видове дейности.

Признаването на приходите се извършва при спазване на приетата счетоводна политика за следните видове приходи:

- √ Приходи от продажба на стоки, продукция и др. активи-признаването на приходите се извършва при прехвърляне собствеността и предаване на съответните активи на купувачите.
- √ При извършване на краткосрочни услуги – при завършване на съответната услуга и приемане на работата от клиента.
- √ При дългосрочни услуги -на базата на етап на завършен договор.

Етапът на завършен договор се определя на база на набраните към датата на изготвяне на отчета, разходи към общо предвидените разходи по договора.

Приходите от наеми се признават на времева база за срока на договора.

- √ Приходи от лихви – признаването на лихвите за приход се извършва по метода ефектувната лихва.
- √ Възнаграждения за права – на база на принципа на начисляването съгласно съдържанието на съответното споразумение.
- √ Приходи от дивиденди- при установяване на правата за получаванета им.

Приходите се отчитат на принципа на текущо начисляване. Оценяват се по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване.

Продажби на продукция и стоки

Приходите от продажби на продукция и стоки се признават, когато съществените рискове и ползи от собствеността върху продукцията и стоките са прехвърлени на купувача, което обичайно става в момента на тяхната експедиция.

Предоставяне на услуги

Приходите от предоставяне на услуги се признават на база на етапа на завършеност на сделката

към датата на баланса. Етапът на завършеност на сделката се определя на база на отработените до момента човекочасове като процент от общите човекочасове, които ще бъдат отработени за всеки договор. Когато резултатът от сделката (договора) не може да бъде надеждно оценен, приходът се признава само доколкото признатите разходи са възстановими.

Приходи от лихви

Приходите от лихви се признават при начисляването на лихвите (като се използва метода на ефективния лихвен процент, т.е. лихвеният процент, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични потоци за периода на очаквания живот на финансовия инструмент до балансова стойност на финансовия

Други приходи и постъпления

Този раздел включва всички приходи не генерирани от обичайната дейност на дружеството. Постъпленията се оценяват по сумата на получените или дължими приходи, нетни от намаления, отстъпки и дарения.

Този раздел включва всички приходи не генерирани от обичайната дейност на дружеството.

- ✓ Приходите от финансираня се признават до размера на годишните амортизации на дълготрайните материални активи свързани с Договора за това финансиране.

Финансови разходи

Принципът на начисление се отнася до финансовите разходи, така както се отнася до всички други компоненти на отчета за приходите и разходите. Те включват и всички обезценки на финансови активи.

3. 16. Данъци върху дохода

Текущият данък за текущия и предходни периоди се признава като пасив до степента, до която не е платен. Ако вече платената сума за текущ и предходен период превишава дължимата сума за тези периоди, излишъкът се признава като актив.

Текущите данъчни пасиви (активи) за текущия и предходни периоди се оценяват по сумата, която се очаква да бъде платена на (възстановена от) данъчните органи при прилагане на данъчни ставки (и данъчни закони), действащи или очаквани да влязат в сила към датата на баланса

Отсрочените данъци се признават за временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност към датата на финансовия отчет, като се използва балансовия метод на задълженията.

Отсрочен данъчен пасив се признава за всички облагаеми временни разлики.

Отсрочен данъчен актив се признава за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, до която е вероятно да съществува облагаема печалба, срещу която да могат да се използват временните разлики, подлежащи на приспадане.

Към датата на всеки баланс дружеството преразглежда непризнатите отсрочени данъчни активи. Дружеството признава непризнатите в предходен период отсрочени данъчни активи до степента, до която се е появила вероятност бъдещата облагаема печалба да позволява възстановяването на отсрочен данъчен актив.

Балансовата стойност на отсрочените данъчни активи се преразглежда към всяка дата на баланс. Дружеството намалява балансовата стойност на отсрочените данъчни активи до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява да се оползотвори позата от част или целия отсрочен данъчен актив. Всяко такова намаление се проявява обратно до степента, до която е станало вероятно да се реализира достатъчна облагаема печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди/погаси въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или очаквани да влязат в сила към датата на баланса.

Текущите и отсрочените данъци се признават като приход или разход и се включват в печалбата

или загубата за периода, освен до степента, до която данъкът възниква от операция или събитие, което е признато през същия или различен период директно в собствения капитал.

3. 17. Функционална валута и валута на представяне

Чуждестранна валута е всяка валута различна от функционалната валута /български лев/ на дружеството.

Сделките в чуждестранна валута се вписват първоначално във функционална валута, като към сумата на чуждестранната валута се прилага централния курс на Българска Народна Банка (БНБ) за съответната валута, към датата на сделката. Курсовите разлики, възникващи при уреждането на парични позиции или при преизчисляването на тези парични позиции по курсове, различни от тези, по които са били заведени или преизчислени преди това, се отчитат като финансови приходи или финансови разходи за периода, в който възникват.

Дружеството прави преоценка на валутните парични позиции към датата на финансовия отчет за периода.

Паричните позиции в чуждестранна валута към 30.09.2015 година са оценени в настоящия финансов отчет по заключителния курс на БНБ.

3. 18. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки

В резултат на несигурността, присъща на деловата дейност, много статии от финансовите отчети не подлежат на прецизна оценка, а само на приблизителна оценка. Приблизителните оценки се оценяват въз основа на най-актуалната налична и надеждна информация.

Приложението на Международните счетоводни стандарти изисква от ръководството да приложи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки при изготвяне на годишния финансов отчет и при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите. Всички те са извършени на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към датата на изготвянето на финансовия отчет. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия финансов отчет.

Приблизителна оценка подлежат на преразглеждане, ако настъпят промени в обстоятелствата, на които се базират, или в резултат от получена нова информация, или допълнително натрупан опит.

Ефектът от промяната в счетоводна приблизителна оценка, се признава перспективно чрез включването му в печалбата или загубата за периода, ако промяната засяга само този период или периода на промяната и бъдещи периоди, ако промяната засяга и двата.

Дотолкова, доколкото промяната в счетоводната приблизителна оценка води до промени в активите и пасивите, или се отнася до компонент от капитала, тя се признава чрез коригиране на балансовата стойност на свързания актив, пасив или компонент от капитала в периода на промяната.

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към датата на баланса, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

Преценки

При прилагането на възприетите счетоводни политики, освен приблизителните оценки и предположения, ръководството на Дружеството е направило следните преценки, които имат най-съществен ефект върху сумите, признати във финансовия отчет:

Неотмечени ангажименти по оперативен лизинг – Дружеството като лизингополучател

Дружеството е сключило договори за лизинг на машини и оборудване. Ръководството счита, че тъй като всички съществени рискове и изгоди от собствеността върху тези активи не се поемат от Дружеството, договорите се третираат като оперативни лизинги.

Приблизителни оценки и предположения

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурности в приблизителните оценки към датата на баланса, и за които съществува значителен риск, че биха могли да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващия отчетен период, са посочени по-долу:

Обезценка на вземания

Дружеството използва корективна сметка за отчитане на провизията за обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти. Ръководството преценява адекватността на тази провизия на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултати от дейността на клиентите се влошат (над очакваното), стойността на вземания, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към датата на баланса.

3. 19. Грешки

Грешки по смисъла на МСС8 могат да възникнат във връзка с признаването, оценяването, представянето или оповестяването на компоненти от финансовите отчети. Потенциалните грешки за текущия период, открити в същия, се коригират преди финансовите отчети да се одобрят за публикуване. Въпреки това, грешки понякога се откриват в последващ период и тези грешки от предходни периоди се коригират.

Дружеството коригира със задна дата съществените грешки от предходни периоди в първия финансов отчет, одобрен за публикуване след като са открити чрез:

- √ преизчисляване на сравнителните суми за представения предходен период, в които е възникнала грешка;
- √ в случай, че грешката е възникнала преди най-ранно представения предходен период, преизчисляване на началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период.

Грешка от предходен период се коригира посредством преизчисляване със задна дата, освен ако е практически неприложимо да се определи някой от специфичните ефекти за периода или кумулативния ефект от тази грешка.

3. 20. Сделки по плащания, базирани на акции

Служителите на Дружеството не получават възнаграждения под формата на сделки по плащания, базирани на акции, където служителите предоставят услуги в замяна на акции или права върху акции (‘сделки, уреждани със собствен капитал’).

3. 21. Свързани лица и сделки между тях

Дружеството спазва изискванията на МСС24 при определяне и оповестяване на свързаните лица. Сделка между свързани лица е прехвърляне на ресурси, услуги или задължения между свързани лица без разлика на това, дали се прилага някаква цена.

3. 22. Лизинг

Съгласно МСС17 лизингов договор се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива. Лизингов договор се класифицира като оперативен лизинг, ако не прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива.

Признаване и отчитане на финансов лизингов договор по които дружеството е лизингоподучател

В началото на лизинговия срок финансовият лизинг трябва да се признава като актив и пасив в баланса с размер, който в началото на лизинговия срок е равен на справедливата стойност на наетия актив или, ако е по-нисък – по сегашната стойност на минималните лизингови плащания, всяка едно от които е определено в началото на лизинговия договор. Дисконтовият процент, който се използва при изчисляване на сегашната стойност на минималните лизингови плащания е лихвеният процент, присъщ на лизинговия договор, доколкото той практически може да бъде определен; ако това е невъзможно – използва се диференциалният лихвен процент по задължението на лизингополучателя. Първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя, се прибавят към сумата, призната като актив.

Лизинговите плащания се разпределят между финансовия разход и намалението на неплатеното задължение. Финансовият разход се разпределя по периоди за срока на лизинговия договор, така че да се получи постоянен периодичен лихвен процент по остатъчното салдо на задължението. Условните наеми се начисляват като разход за периодите, в които са били извършени.

Амортизационната политика по отношение на амортизуемите наети активи се съобразява с тази по отношение на собствените амортизуеми активи, а признатата амортизация се изчислява на базата, определена в МСС регламентиращи съответния вид актив. Ако не е сигурно в голяма степен, че дружеството ще придобие собственост до края на срока на лизинговия договор, активът изцяло се амортизира през по-краткия от двата срока – срока на лизинговия договор или полезния живот на актива.

Признаване и отчитане на оперативен лизингов договор по които дружеството е лизингополучател

Лизинговите плащания по оперативен лизинг се признават като разход в отчета за приходите и разходите по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, освен ако друга системна база не е представителна за времето, през което дружеството използва изгодите на наетия актив.

Признаване и отчитане на финансов лизингов договор по които дружеството е лизингодател

Дружеството признава активите, държани по силата на финансов лизинг, в своите отчети и ги представя като вземане, чиято сума е равна на нетната инвестиция в лизинговия договор.

Подлежащото на получаване лизингово плащане се разглежда като погасяване на главница и финансов доход.

Признаването на финансовия доход се основава на модел, отразяващ постоянна и периодична норма на възвръщаемост върху нетната инвестиция на лизингодателя, свързана с финансовия лизинг.

Приходът от продажбата, признат в началото на срока на финансовия лизинг от лизингодателя, представлява справедливата стойност на актива или ако тя е по-ниска – сегашните стойности на минималните лизингови плащания, изчислени при пазарен лихвен процент. Себестойността на продажбата в началото на срока на лизинговия договор е себестойността или балансовата стойност, ако са различни, на наестата собственост, намалена със сегашната стойност на негарантираната остатъчна стойност.

Признаване и отчитане на оперативен лизингов договор по които дружеството е лизингодател

Активите, държани за отдаване по оперативни лизингови договори се представят в отчетите, в съответствие със същността на актива.

Паемният доход от оперативни лизингови договори се признава като доход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен ако друга системна база отразява по-точно времеви модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.

Разходите, включително амортизацията, извършени за заработването на паемния доход, се признават за разход. Паемният доход се признава за доход по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, дори ако постъпленията не са на тази база, освен ако друга системна база отразява по-точно времеви модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.

Началните преки разходи, извършени от дружеството във връзка с договарянето и уреждането на оперативен лизинг се прибавят към балансовата сума на наетия актив и се признават като разход през целия срок на лизинговия договор на същото основание както лизинговия приход.

Амортизацията на амортизуемите наети активи се извършва на база, съответстваща на амортизационната политика, възприета за подобни активи, а амортизациите се изчисляват на базата, посочена в МСС регламентиращи отчитането на съответния вид актив.

3. 23. Договори за строителство

Договор за строителство е договор, в който е договорено конкретно изграждане на актив или на съвкупност от активи, които са в тясна взаимна връзка или взаимна зависимост по отношение на тяхното проектиране, технология и функция, крайна цел или предназначение.

Договор на база на твърда цена е договор за строителство, който е сключен на твърда договорна цена или твърда единична цена на готовия продукт, която в някои случаи е обвързана с клаузи за повишаване на разходите.

Договор на база “разходи плюс” е договор за строителство, при който се възстановяват допустимите или определените по друг начин разходи плюс процент към тези разходи или твърдо възнаграждение.

Приходите по договора включват:

- първоначалната сума на прихода, договорена в договора;
- изменения в строителните работи, изплащането на искове и материални стимули до степента, в която е вероятно те да доведат до реализиране на приходи и същите могат да бъдат надеждно оценени.

Приходите по договора се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване възнаграждение. Оценката на приходите по договора се влияе от множество несигурности, които зависят от резултатите от бъдещи събития. Често приблизителните оценки трябва да бъдат преразглеждани вследствие на възникването на събитията и разрешаването на несигурностите. Следователно, сумата на приходите по договора може да се увеличава или намалява през различните периоди.

Разходите по договора включват:

- √ разходи, които са пряко свързани с конкретния договор:
  - разходи за труд на обекта, включително надзор на обекта;
  - разходи за материали, използвани при строителството;
  - амортизация на машините, оборудването и съоръженията, използвани по договора;
  - разходи за придвижването на машините, оборудването, съоръженията и материалите до и от площадката на изпълнението на договора;
  - разходи за наемане на машини, оборудване и съоръжения;
  - разходи за проектиране и техническа помощ, които пряко са свързани с договора;
  - приблизителни разходи за работи по извършването на корекции и работи по гаранционната поддръжка, включително и очакваните гаранционни разходи;
  - искове от трети страни.

Тези разходи могат да бъдат намалени с евентуални случайни приходи, които не са включени в приходите по договора, например, приходи от продажбата на излишни материали и продажбата на машините, оборудването и съоръженията в края на договора.

- √ разходи, които се отнасят към дейността по договора като цяло и могат да бъдат разпределени към договора:
  - застраховки;
  - разходи за проектиране и техническа помощ, които не са пряко свързани с конкретен договор; общи разходи по строителството.
- √ други разходи, които могат да бъдат конкретно начислени на клиента съгласно условията на договора-могат да включват някои общи административни разходи и разходи за развойна дейност, за които в условията на договора е предвидено възстановяване

Разходите по договора включват разходи, които се отнасят към дадения договор за периода от датата на възлагането до окончателното му изпълнение. Разходите обаче, които се отнасят пряко към даден договор и които са понесени във връзка със сключването на договора, също се включват като част от разходите по него, ако могат да бъдат определени поотделно и надеждно оценени и е вероятно, че договорът ще бъде сключен. Когато разходите, направени по сключва-

нето на договора, се признават за разход за периода, през който са направени, те не се включват в разходите по договора, когато договорот е сключен през следващ период.

Разходи, които не могат да бъдат отнесени към договорна дейност или не могат да бъдат разпределени към даден договор, се изключват от разходите за този договор за строителство. Подобни разходи включват:

- ✓ общи административни разходи, които в договора не се предвижда да бъдат възстановими;
- ✓ разходи, свързани с продажби;
- ✓ разходи за изследователска и развойна дейност, които в договора не се предвижда да бъдат възстановими;
- ✓ амортизация за машини, съоръжения и оборудване, които не са били използвани за даления договор.

Когато резултатът от един договор за строителство може да бъде оценен надеждно, приходите и разходите, свързани с договора за строителство, се признават като приходи и разходи чрез отчитане на етапа на изпълнение на договорната дейност на датата на баланса. Очакваните загуби по договора за строителство незабавно се признават като разход.

Извършени разходи по договора, които се отнасят за бъдещи дейности по договора се признават като актив при условие, че е вероятно те да бъдат възстановени. Такива разходи представляват сума, дължима от клиента, и често се класифицират като незавършени работи по договора.

Етапът на завършеност на даден договор се определя чрез:

- ✓ съотношението на частта от разходите по договора, направени за извършената до момента работа, към предвидените общи разходи по договора;
- ✓ прегледите на извършената работа;
- ✓ завършеност на натурална част от работата по договора.

Междинните плащания и получените от клиентите аванси често не отразяват извършената работа.

Когато резултатите от даден договор за строителство не могат да бъдат надеждно оценени:

- ✓ приходите трябва да бъдат признати само дотолкова, доколкото е вероятно направените разходи по договора да бъдат възстановени;
- ✓ разходите по договора трябва да бъдат признати като разход за периода, през който са направени.

Когато има вероятност общата сума на разходите по договора да превишава общата сума на приходите по договора, очакваните загуби незабавно се признават като разход.

3. 24. Събития след датата на баланса

Събития след датата на баланса са онези събития, както благоприятни, така и неблагоприятни, които възникват между датата на баланса и датата, на която финансовите отчети са одобрени за публикуване.

Разграничават се два вида събития:

- ✓ такива, които доказват условия, съществували към датата на баланса (коригиращи събития след датата на баланса);
- ✓ такива, които са показателни за условия, възникнали след датата на баланса (некоригиращи събития след датата на баланса).

Дружеството коригира сумите, признати във финансовите отчети, за да отрази коригиращите събития след датата на баланса и осъвременява оповестяванията.

Дружеството не коригира сумите, признати във финансови отчети, за да отрази некоригиращите събития след датата на баланса. Когато некоригиращите събития след датата на баланса са толкова съществени, че неоповестяването би повлияло на способността на потребителите на финансовите отчети да вземат стопански решения, дружеството оповестява следната информация за всяка съществена категория на некоригиращото събитие след датата на баланса:

- ✓ естеството на събитието;
- ✓ оценката на финансовия му ефект или изявление, че такава оценка не може да бъде направена.

3. 25. Отчет за паричния поток

Приета политика за отчитане и представяне на паричните потоци по прекия метод.

Паричните потоци се класифицират като парични потоци от:

- Оперативна дейност
- Инвестиционна дейност
- Финансова дейност

3. 26. Отчет за промените в собствения капитал

Приета е счетоводна политика да се изготвя отчета чрез включване на :

Нетна печалба и загуба за периода.

Салдото на неразпределената печалба както и движенията за периода.

Всички статии на приходи или разходи, печалба или загуба, които в резултат на действащите МСС се признават директно в собствения капитал.

Кумулативен ефект от промените в счетоводна политика и фундаментални грешки в съответствие с МСС 8.

Прехвърляне и разпределение на капитал между собствениците.

Настъпилите промени в резултат на всички изменения по всички елементи на собствения капитал.

Кредитен и ликвиден риск

Ликвидният риск произтича от възможността Дружеството да не осигури достатъчно външно финансиране, както и контрагентите да не изпълнят своите финансови задължения на договорените падежи. С цел минимизиране на този риск, в Дружеството периодично се извършва преглед и оценка на събираемостта на търговските и други краткосрочни вземания .

Лихвен и валутен риск

Лихвеният риск произтича от колебанията в цената на финансов инструмент в зависимост от промените в лихвените нива.

Валутният риск произтича от колебанията в цената на финансов инструмент в зависимост от промените във валутните курсове.

Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на дружеството, включват риск на лихвения процент, риск на ликвидността, валутен риск и кредитен риск.

Кредитен риск

Дружеството търгува единствено с утвърдени, платежоспособни контрагенти. Неговата политика е, че всички клиенти, които желаят да търгуват на отложено плащане, подлежат на процедури за проверка на тяхната платежоспособност. Освен това, салдата по търговските вземания се следят текущо, в резултат на което експозицията на Дружеството към кредитен риск не е съществена.

Кредитният риск, който възниква от другите финансови активи на Дружеството, като например, парични средства и други финансови активи, представлява кредитната експозицията на Дружеството, произтичаща от възможността неговите контрагенти да не изпълнят своите задължения. Максималната кредитна експозиция на Дружеството по повод на признатите финансови активи, възлиза на съответната им стойност по баланса към 30.09.2015 г.

Експозицията на Дружеството спрямо пазарния риск от промените в лихвените проценти е свързан главно със задълженията по заеми.

Няма просрочени задължения и вземания по получените и предоставени кредити.

Валутен риск

Дружеството е изложено на валутни рискове, свързани със сделки от продажби или покупки в чуждестранна валута. Налични финансови активи и пасиви в чуждестранна валута.

Риск на ликвидността

Целта на дружеството е да поддържа равновесие между постоянното финансиране и гъвкавостта чрез използване на кредити, финансови лизинги и др.

5. Корекция на грешки

Няма корекция на грешки.

Сравнителната информация не е преизчислена.

6. Корекции на приблизителни оценки

Не са правени корекции на приблизителни оценки. Ръководството счита, че заделените провизии за гаранции по строителни договори са правилно изчислени. Практиката на дружеството, показва, че качеството на работа е добро и не са извършвани разходи по приключили обекти, свързани с гаранционните ангажименти. Заделените провизии са приблизително 1% от приходите по строителните договори.

7. Събития след датата на баланса

Няма настъпили събития след датата на изготвяне на финансовия отчет, които биха рефлектирали върху резултата на Дружеството през следващия отчетен период

8. Несигурности

На ръководството не са известни обстоятелства или събития, които биха довели до несигурност в развитието на дружеството.

9. Действащо предприятие

Ръководството на дружеството счита, че дружеството е действащо и ще остане действащо, няма планове и намерения за преустановяване на дейността.